

Hvor længe?

Prædiken til 2. søndag i fasten (II), 17. februar 2008 (LGJ)

Markus 9,14-29

Da de kom ned til disciplene, så de en stor skare omkring dem og nogle skriftekloge, som diskuterede med dem. Hele skaren blev grebet af ærefrygt, straks de fik øje på Jesus, og løb hen for at hilse på ham. Han spurgte dem: "Hvad er det, I diskuterer med dem?" Og en fra skaren svarede ham: "Mester, jeg har bragt min søn til dig; han er besat af en ånd, som gør ham stum. Hvor som helst den overvælder ham, kaster den ham til jorden, og han fråder og skærer tænder og bliver helt stiv. Jeg sagde til dine disciple, at de skulle drive den ud, men det kunne de ikke." Da udbrød Jesus: "Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud? Kom herhen med ham!" Så bragte de ham hen til Jesus. Men da ånden så ham, rev og sled den straks i drengen, så han faldt om på jorden og lå og frådede og vred sig. Jesus spurgte hans far: "Hvor længe har han haft det sådan?" Han svarede: "Fra han var barn. Og den har mange gange kastet ham både i ild og vand for at gøre det af med ham. Men hvis du kan gøre noget, så forbarm dig over os og hjælp os." Jesus sagde til ham: "Hvis du kan! Alt er muligt for den, der tror." Straks råbte drengens far: "Jeg tror, hjælp min vantro!" Da Jesus så, at en skare stimlede sammen, truede han ad den urene ånd og sagde til den: "Du stumme og døve ånd, jeg befaler dig: Far ud af ham, og far aldrig mere ind i ham!" Da skreg den og rev og sled i ham og fór ud; og han blev som død, så alle sagde: "Han er død." Men Jesus tog hans hånd og fik ham til at rejse sig op. Da Jesus var kommet inden døre og var alene med sine disciple, spurgte de ham: "Hvorfor kunne vi ikke drive den ud?" Han svarede dem: "Den slags kan kun drives ud ved bøn."

Lidelse - men hvor længe?

Der findes meget lidelse i verden. Meget. Verden sukker: Hvor længe, hvor længe? Hvornår bliver der fred, hvornår bliver der våbenhvile? Hvor længe skal jeg ligge i denne smerte, hvor længe skal jeg bære på denne sorg? Vi har også alle erfaret en stor nød i vores eget liv. Vi kender også til at spørge: "Hvor længe, hvor længe?" Vi kan tænke og spørge sådan, når vores arbejde er fyldt med sten, vanskeligheder og besvær; eller når vi har syge børn eller selv er syge, og når sygdommen er langvarig og lidelsen stor; eller når vi er bundet og bastet til omstændigheder og forhold som er ulykkelige i familien, i samfundet, på arbejdspladsen eller i menigheden. Vi spørger Gud i bønner. Vi deler måske vores sorg og spørgsmål med hinanden. Vi siger det ud i luften. Eller vi siger det inden i os selv. Nogen gange ser vi os om efter en udvej, en udvej til et andet og bedre liv, til en anden tilværelse. Men når det bliver klart, at det ikke er muligt, da spørger vi endnu mere indtrængende: Hvor længe skal jeg have det sådan? Hvor længe skal det være sådan? Er der da ingen ende på det? Og hvordan bliver enden, når den kommer? Hvor længe?

Der bliver spurgt sådan tre gange i evangeliet i dag. Men overraskende nok er det Guds søn, som stiller spørgsmålet. Han stiller det til sin samtid - "du vantro slægt ... hvor længe skal jeg være hos jer? Hvor længe skal jeg holde jer ud?" Og han stiller det til den far, som kommer med sin søn, der er ramt af dæmoniens lidelse. Jesus spørger: "Hvor længe har din dreng haft det sådan?"

Hvor længe skal jeg være hos jer? Hvor længe skal jeg holde jer ud? (v.19)

Det første spørgsmål viser os, at Jesus selv lider under verdens vantro og oprør mod Gud. Det andet spørgsmål fokuserer på drengens og faderens lidelse i verden om er en følge af synden og døden i verden. Og det peger på Jesus, som har medlidenhed og går ind i lidelsen.

Vi ser for det meste tilværelsen under et dække. Vi viser nemlig ikke så gerne hinanden vore lossepladser. Der foregår ting i husene og hjerterne, som vi helst ikke viser frem for andre. Og alligevel erkender vi end ikke selv alt, hvad der bor i os. Der er meget psykisk og åndeligt, som vi ikke har indsigt i. Evangelisten Markus afdækker, at det står værre til, end man lige først tænker. Han fortæller om en søn, som var besat af en ond ånd. Mange vil benægte, at der er noget, som hedder onde ånder. Man benægter det, fordi man ikke kan se det. Men Jesus så alt dette, mens han levede her på jord. Evangelisten Johannes fortæller et sted, at Jesus vidste han, hvad der boede i mennesket (Joh 2). Derfor var hans liv anderledes fyldt af lidelse og smerte, end vore liv. Han vidste, når mennesker tænkte ondt mod ham - og mod andre. Han ved, hvad der rører sig inde i vore hjerter og huse. Han så også lige ind i de onde ånders verden. Han kendte Djævelens tanker og magt. Det er denne smerte, han udtrykker i ordene: "Å, du vantro slægt, hvor længe"

I gamle testamente hører vi Gud klage i samme smerte: Bl.a. i profeten Jeremias' bog: "*Rens dit hjerte for ondskab, Jerusalem, så du kan frelses! Hvor længe vil du give plads for onde planer i dit indre? (Jer 4,14). Og: Jeg har set dine ækle handlinger på højene og på marken, dine ægteskabsbrud og din vrinsken, dit skamløse hor. Ve dig, Jerusalem, du kan ikke blive ren. Hvor længe skal det vare? (Jer 13,27).* Hvilket håb er der da for denne slægt? Hvilket håb er der for vantroens slægt? Hvilket håb er der for dit hjerte og dit hus, når vantroen regerer og hærger? Hvor længe skal det vare ved? Og hvordan bliver enden på det hele? Gud er en Gud, som dømmes. Han står ved sine bud. Han er den hellige Gud, som kræver kærlighed af et helt hjerte.

Hvad er svaret på Jesu spørgsmål til den vantro slægt? Han giver det selv, når han siger (*Mark 10,45*): "*Menneskesønnen er ikke kommen for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsesum for mange.*" Jesus bliver i lidelsen. Han bliver i den vantro slægt. Det er netop hans kald og opgave. Hans kærlighed til slægten holder ham fast i den. Han er også blevet ét med den. Han er selv født ind i den. Han er med blodets bånd bundet til os og ønsker ikke at flygte ud af vores slægt, men leve med os til den bitre ende. Og den bitre ende var hans egen lidelse på korset. *Hvor længe skal jeg være hos jer?* Svaret lyder: Indtil du er blevet gjort så meget til ét med slægten, at du også bærer dens synd og skyld og lider dens straf på korset. På den baggrund forstår vi, at han engang bad: "*Min sjæl er dybt bedrøvet til døden ... Abba Fader, alt er muligt for dig; tag denne kalk fra mig; dog ikke, hvad jeg vil, men hvad du vil*" (*Mark.14,36*). Og enden blev, at han på korset råbte: "*Min Gud, min gud, hvorfor har du forladt mig?*" *Og han udstødte et højt råb og udåndede* (*Mark.15,34 og 37*). Så længe! Sådan en kærlighed elsker Gud denne vantro slægt med. Paulus udtrykker det sådan: *Medens vi endnu var afmægtige, led Kristus, da tiden var inde, døden for os, som endnu var ugudelige. ... Gud viser sin kærlighed mod os ved, at Kristus døde for os, medens vi endnu var syndere* (*Rom.5,6 og 8*). - Derfor er der håb for hjerter og hjem, hvor vantroen huserer. Han kommer nu ved ordet om sin egen lidelse ind i dit hus - ind i dit hjerte.

Faderen i evangeliet mærker at Jesus vedkender sig den vantro slægt. "Jeg tror, hjælp min vantro!" Nu, da du er her, nu, da du er midt i vores slægt og lidelse, bøjer jeg mig for dig med min nød. Men vantroen i mig vil hindre mig. Vantroen har hindret mig tidligere og truer med fortsat at gøre det. Hjælp min vantro!" - Vi hører Faderen bede sådan, for at vi kan gøre hans bøn til vores bøn. Bed faderens bøn!

Hvor lang tid har han haft det sådan? (v.21)

Sådan spørger Jesus nu faderen. Ikke fordi han selv har brug for oplysningen, men fordi faderen har brug for at fortælle om sin lidelse, beskrive den og overgive den til Jesus. Og fordi vi har brug for at høre, at vi også har brug for at overgive vores liv til Gud. Hvor længe?

Sådan spørger han også os! Hvor længe har du haft det sådan? Hvor længe har du båret på din smerte og lidelse. Han spørger for at hjælpe dig. Han ved, at du har brug for at bekende synden. Syndsbekendelse er ikke nødvendig for Gud. Han ser hele lossepladsen og al lidelsen i vores liv. Men den er nødvendig for os, nødvendig, for at vi overgiver noget af det til Gud, måske blot en enkelt eller to ting i dag. Og i morgen igen en ting. Måske den samme ting, som du overgiver i dag, fordi du også bærer på smerten og skylden i morgen.

Faderen åbner sig og fortæller ikke blot hvor længe, men også, hvordan lidelsen og nøden har vist sig i deres familie. *"Fra barndommen af ... og tit har den kastet ham både i ild og vand for at tage livet af ham."* Det har været en barndom og ungdom fuld af lidelse og smerte for drengen og for hans familie. Denne far var jo først kommet til disciplene med sin dreng. Men de kunne ikke uddrive den onde ånd. Der er ikke noget i teksten, der tyder på, at disciplene havde spurgt til faderen og sønnens lidelse. De havde forsøgt at uddrive den onde ånd direkte. Uden hensyn til faderen og sønnen. Uden at overveje faderens behov for at sætte sin tillid til Gud. Nærmest for at demonstrere deres egen åndelige magt. Og de undrede sig. "Hvor kunne vi ikke?" Og Jesus svarer: Den slags kan man kun ved bøn. Og vel at mærke bøn, hvor man i magtesløshed udleverer sig til Gud. Ikke bøn som en åndelig magtdemonstration overfor andre mennesker.

Når vi tænker, at det står i vores magt, kan vi kun blive skuffede. Vi magter det jo ikke alligevel. Men vi forstår ikke, hvad der er galt. Vi sætter selv tid på og spørger, hvor længe vi skal blive ved at tro, bede, gå i kirke og regne med, at Gud vil hjælpe os. Vi spørger: "Hvor længe?" Og vi bliver snart utålmodige, også når vi skal hjælpe andre, og i stedet for at bede til Gud bliver hjertet prop fyldt med bekymringer. Men det er Gud, der bestemmer over tiden. "Lang tids lidelse" forekommer ikke kun her i evangeliets beretning eller i dit liv. Mange kristne kan bevidne, at der gik lang tid - men at Gud hjalp. Der er også mange bibelske vidnesbyrd: Der står om en mand i gravhulerne, at *han havde i lang tid ikke haft klæder på og ikke boet i et hus, men i gravene* (Luk 8,27). Og der fortælles om en lam mand ved Bethesdas dam: *Dér var der en mand, som havde været syg i 38 år* (Joh 5,6). Og om profeten Jeremias fortælles der: *Jeremias kom i fangehullet og sad der i lang tid* (Jer 37,16). Også Josef oplevede mange års ensomhed i Egypten, men Gud havde både lidelsen og den lange tid med i sin plan.

Mens vi lever midt i denne verden i lidelse og smerte, ser det umuligt ud. Men Gud har virkelig lovet os, at alle ting samvirker til gode for dem, som elsker ham, dem, som efter hans beslutning er kaldede. Gud vendte det onde til det gode i Josefs liv. Og det gør han også i dag for dem, som tror på ham. På den måde er det en stor trøst at tænke på faderen i evangeliet. Han så sin søns lidelse og sin egen vantro. Det var der ikke meget håb i. Men samtidig bad han til Jesus: "Jeg tror, hjælp min vantro!" Sådan kan du også bede. Fortæl ham også gerne, hvor længe du har ventet, og at du oplevede, at det ikke var til nogen nytte noget af det, du gjorde. Mange bibelske salmer giver os ord, som vi kan bruge i vores nød: *Min sjæl er grebet af rædsel. Herre, hvor længe endnu? (Sl 6,4). Hvor længe vil du dog glemme mig, Herre? Hvor længe vil du skjule dit ansigt for mig? Hvor længe skal jeg være bekymret i sindet og daglig have sorg i mit hjerte? Hvor længe skal min fjende triumfere over mig? (Sl 13,2-3).* Og til sidst et en bøn, som profeten Habakkuk bad: *Hvor længe, Herre, skal jeg råbe om hjælp, uden at du hører, skribe til dig om vold, uden at du frelser? (Hab 1,2).*

Så står det fast, at vi ikke er de første til at stille spørgsmålet. Og at vi har lov at stille spørgsmålet til Gud. Ja, det er ham, vil må vende os til. Han vil virkelig hjælpe os for Jesu skyld. Så lad det blot se ringe ud i dit eget trosliv. Uanset, hvad du er oppe i mod, da kan vi bede til Gud. For Jesus blev i vores vantro og utro slægt. Han udholdt korset. Sådan blev han vores stedfortræder. Og derfor er han vores frelser og stedfortræder. Amen.

Lagt på www.vivit.dk 14.02.2008